

Khu Đề xuất BTTN Thần Xa-Phượng Hoàng

Tên khác:

Hang Phượng Hoàng, Phượng Hoàng-Thần Xa

Tỉnh:

Thái Nguyên

Diện tích:

11.220 ha

Toạ độ:

21°43' - 21°52' N, 105°53' - 106°10' E

Vùng sinh thái nông nghiệp:

Đồng Bắc

Có quyết định của Chính phủ:

Chưa

Đã thành lập Ban Quản lý:

Có

Đã được xây dựng kế hoạch đầu tư:

Có

Đáp ứng các tiêu chí của VCF:

B, C

Đáp ứng các tiêu chí xã hội:

Không

Báo cáo đánh giá nhu cầu bảo tồn:

Không

Kế hoạch quản lý:

Không

Đánh giá công cụ theo dõi:

Không

Có bản đồ vùng:

Không

Lịch sử hình thành

Khu văn hóa lịch sử Hang Phượng Hoàng được thành lập năm 1991 theo Quyết định số 3211/QĐVH-BVH của Bộ trưởng Bộ Văn hóa Thông tin, với diện tích 6.000 ha (Cục kiểm lâm, 1998). Tuy nhiên, khu vực này chưa từng được công nhận trong hệ thống rừng đặc dụng Việt Nam (Bộ NN&PTNT, 1997).

Năm 1996, kế hoạch đầu tư thành lập khu bảo tồn thiên nhiên tại khu vực Thần Xa- Phượng Hoàng (gồm cả Hang Phượng Hoàng) được xây dựng (Anon.1996). Ngày 07/12/1999, ban quản lý khu bảo tồn thiên nhiên được thành lập theo Quyết định số 3890/QĐ-UB của UBND tỉnh Thái Nguyên (Hạt kiểm lâm Võ Nhai, 2003). Thần Xa - Phượng Hoàng có trong danh lục các khu rừng đặc dụng Việt Nam đến năm 2010 được xây dựng bởi Cục Kiểm lâm - Bộ NN&PTNT với diện tích 11.220 ha (Cục Kiểm lâm, 2003), danh lục này hiện vẫn chưa được Chính phủ phê duyệt.

Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Thần Xa - Phượng Hoàng nằm trên địa bàn các xã Phú Thượng và Thần Xa, huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên. Khu vực này gồm hai tiểu khu: khu Phượng Hoàng ở phía đông có diện tích 3.867 ha, khu Thần Xa (khoảng 10 km sang phía tây) có diện tích 7.353 ha (Anon. 1996). Hiện tại ban quản lý gồm 13 cán bộ, một trạm bảo vệ và chịu sự quản lý của Hạt kiểm lâm huyện Võ Nhai.

Địa hình và thủy văn

Thần Xa - Phượng Hoàng nằm trong vùng núi đá vôi phân bố ở tỉnh Thái Nguyên và Lạng Sơn. Khu Thần Xa là trung tâm của Núi Coc Chem, có đỉnh cao tới 731 m. Tuy thế, điểm cao nhất trong khu này, lại ở cách xa Núi Coc Chem đến 3 km về phía nam. Vùng có địa hình thấp nhất là 50 m, thuộc khu vực thung lũng ven suối nên đường ranh giới phía tây. Khu Phượng Hoàng bị chia cắt bởi thung lũng suối Mỏ Gà, tại đây có đường cao tốc IB đi qua. Điểm cao nhất ở đây là Núi Nam Long (890 m) nằm về phía bắc của thung lũng này, trong khi đó độ cao về phía nam thung lũng chỉ tới 500 m.

Đa dạng sinh học

Có rất ít thông tin về giá trị đa dạng sinh học của vùng. Thảm thực vật tự nhiên chủ yếu là rừng trên núi đá vôi. Khu Thần Xa có 4.247 ha rừng, bằng 58% tổng diện tích. Khu Phượng Hoàng có 1.053 ha rừng, bằng 27% tổng diện tích của khu (Anon. 1996).

Trước đây, loài Vượn đen *Hylobates concolor* có thể đã sống ở khu Thần Xa - Phượng Hoàng. Tuy thế, trong quá trình điều tra vào tháng 3/1998, Geissmann và Vũ Ngọc Thành (1998) đã không một lần nghe hoặc nhìn thấy loài này, họ chỉ ghi nhận thông tin trực tiếp về lần quan sát được gần đây nhất đối với loài Vượn đen vào năm 1997. Các tác giả cho rằng không chắc

Khu Đề xuất BTTN Thần Xa-Phượng Hoàng

loài vượn còn tồn tại ở đây và nếu có thì chúng cũng khó sống sót được sang thập kỷ tới.

Các vấn đề về bảo tồn

Chi cục Kiểm lâm Thái Nguyên (2000) cho rằng các mối đe dọa chủ yếu đến đa dạng sinh học khu Thần Xa - Phượng Hoàng là phát rừng lấy đất canh tác, săn bắn và thu hái các sản phẩm rừng. Chi cục Kiểm lâm cũng lưu ý rằng hoạt động du lịch không được quản lý chặt chẽ cũng sẽ đe dọa đến các giá trị văn hoá của vùng.

Trong quá trình điều tra khu Thần Xa vào tháng 3/1998, Geissmann và Vũ Ngọc Thành (1998) đã nhiều lần bắt gặp các thợ săn và những người chặt gỗ trộm ở rừng. Các tác giả lưu ý rằng sức ép từ săn bắn đã trở nên rất lớn trong vùng. Rừng khu Thần Xa thu hút khoảng 10.000 người dân đào vàng, họ đã tạo nên sức ép về săn bắn rất dữ dội trong những năm vừa qua. Geissmann và Vũ Ngọc Thành (1998) cũng ghi nhận rằng việc sử dụng các hoá chất ở mỏ vàng đã gây nên sự ô nhiễm các dòng chảy trong vùng. Điều này có thể dẫn đến hàng loạt các hậu quả xấu đối với các hệ sinh thái thủy sinh, và có thể ảnh hưởng nhiều đến sức khoẻ của những người sử dụng nước ở vùng hạ lưu.

Các giá trị khác

Phượng Hoàng là địa điểm có nhiều khách du lịch trong nước đến thăm, là nơi có nhiều phong cảnh đẹp với hàng loạt các hang động. Trong tương lai UBND tỉnh Thái Nguyên đã có ý định phát triển dịch vụ du lịch tại khu vực này.

Các dự án có liên quan

Chưa có thông tin.

Đánh giá nhu cầu bảo tồn

Nhu cầu bảo tồn chưa được đánh giá.

Kế hoạch quản lý

Khu vực chưa xây dựng được kế hoạch quản lý.

Sự phù hợp với các tiêu chí VCF

Thần Xa - Phượng Hoàng hiện không phù hợp để được nhận tài trợ VCF do không đáp ứng được các tiêu chí về tầm quan trọng quốc tế về bảo tồn đa dạng sinh học.

Tiêu chí	Sự phù hợp
A _I	
A _{II}	
B _I	Đề xuất rừng đặc dụng
B _{II}	Bảo tồn thiên nhiên
B _{III}	Thuộc sự quản lý của UBND tỉnh
C _I	Ban quản lý đã thành lập
C _{II}	

Thể hiện các nhu cầu xã hội

Chưa thực hiện báo cáo thể hiện nhu cầu xã hội.

Tiêu chí	Sự phù hợp
A	
B	
C	
D	

Tài liệu tham khảo

Anon. (1996) "Investment plan for Phuong Hoang-Than Xa Nature Reserve, Thai Nguyen province". Xuan Mai: Xuan Mai Forestry College. In Vietnamese.

Geissmann, T. and Vu Ngoc Thanh (1998) Preliminary results of a primate survey in north-eastern Vietnam, with special reference to gibbons. Unpublished report to Institute for Zoology, Hanover Zoological College.

Geissmann, T. and Vu Ngoc Thanh (in press) Preliminary results of a primate survey in north-eastern Vietnam, March 1998, with special reference to gibbons. Asian Primates.